HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לאכל מועד לגמרי לא משכחת לה לעד שמום לגו. לדיחייב חצי נזק: **שלא יגדל תדם כו'.** הכי נמי הכי לא ילמדנו לא יקיימנו הוא:

הדרן עלך שור שנגח ארבעה וחמשה

שור שנגח את הפרה ונמצא עוברה נפלה. ומת: **ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה.** ולא מת מחמת הנגיחה: **אם משנגחה.** ומחמת הנגיחה הפילתו: **רביע נזק.** דמסתמא חצי נזק והאי ולד מוטל בספק הוא ומחולקין: **וכן פרה שנגחה כו'.** מפרש בגמ' (ע"ג) [ג]: **גמ' אי נמי לכי הפ.** דיכול לומר למחיטה מכרתיו לך ואף על גב דלדיכא למימר זיל בתר רובא ורובא לדידיכא קזבני והוי מקח טעות משמעינן מתניתין[1] דהואיל ונקיט מוכר דמי הוה ליה לידך מוליא מחבירו ועליו הראיה: **ונלפת.** למחיטה: **דמי רדיה.** יקרין:

אבל מועד לגמרי לא משכחת ביה צד תמות כלל: ר"א אומר אין לו שמירה אלא סכין (כו'): אמר רבה מאי טעמא דר"א דאמר קרא [1]ולא ישמרנו שוב אין לו שמירה לזה א"ל אבי אלא מעתה דכתיב [2]ולא יכסנו נמי שוב אין לו כיסוי לזה וכי תימא הכי נמי והתנן [ו]כסהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור אלא אמר אבי היינו טעמיה דר"א כדתניא [ז]ר' נתן אומר מניין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו ואל יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו שנאמר [3]ולא תשים דמים בביתך:

הדרן עלך שור שנגח ארבעה וחמשה

שור [ג]**שנגח את הפרה ונמצא עוברה בצדה ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה אם משנגחה ילדה משלם חצי נזק לפרה ורביע נזק לולד וכן פרה שנגחה את השור ונמצא ולדה בצדה ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה אם משנגחה ילדה משתלם חצי נזק מן הפרה ורביע נזק מן הולד: גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי סומכוס [ד]דאמר ממון המוטל בספק חולקין אבל חכמים אומרים [א]זה כלל גדול בדין המוציא מחבירו עליו הראיה למה לי למימר זה כלל גדול בדין אצטריך דאפילו [ב]ניזק אומר ברי ומזיק אומר שמא המוציא מחבירו עליו הראיה אי נמי לכי הא דאתמר [ה]המוכר שור לחבירו ונמצא נגחן רב אמר הרי זה מקח טעות ושמואל אמר [ג]יכול שיאמר לו לשחיטה מכרתיו לך אמאי וניחזי אי גברא דזבין לרדיא אי גברא דזבין לנכסתא לא צריכא [ד]בגברא דזבין להא ולהא וניחזי אי דמי רדיא לרדיא אי דמי נכסתא לנכסתא [ה]לא צריכא דאוקיר בישרא וקאי בדמי רדיא אמרי **דאפילו** ניזק **אומר ברי ומזיק אומר שמא.** וה"מ והא ממויב שבועה ואין יכול ליפטר בה הוא שזה מודה במקצת נזקו שהרי הפרה ובנזק הולד מודה שחצי נזק לו ומתוך שאין יכול ליפטר מלשלם כדאמר רבא בספק השואל (ב"מ דף נח. ושם) ומיהו שמואל לית ליה הא דאמר בפרק כל הנשבעין (שבועות דף מז. ושם)[ו] [ט]ועוד ר"ל דלמ"ד פלגא נזקא קאמר לך יהא ממויב שבועה גדולה מהודאת עצמו דמודה בקנס פטור [א] ועוד אומר ר"י דלא דמי כלל דהא טעמא דממויב שבועה ואין יכול ליפטר משלם מפרש בפרק כל הנשבעין (שם) משום דכתיב שבועת ה' תהיה בין שניהם ולא בין הניזקים ומפרש התם כגון שאמר ליה מנה לפלוני ביד אחיך ואמר ליה ממשים ליענע ואמשים לי ליענע דכשהודה כה"ג מיפטיי ועל כרחך לריך ליתן טעם למה נחלק בין מודה מקצת לכופר דבלא טעמא אין לומר כדאמר התם אי דאמר ליה נ' איתי שניהם ולא בין הניזקים ומפרש התם כגון שאמר ליה מנה לפלוני ביד אחיך ואמר ליה ממשים ליענע ואמשים לי ליענע דכשהודה כה"ג מיפטיי ועל כרחך לריך ליתן טעם למה נחלק בין מודה מקצת לכופר דבלא טעמא אין לומר כדאמר התם אי דאמר ליה נ' איתי ליה ו' איתי ליה מה לי הודה מה לי כפר הכא אלא משום דבשלמא בשאר מיטלטלי דעלמא אין לו לנזק אלא מה שהודה לו בעל הבית אבל בקרקע שהנזק נשבע ונוטל כל מה שהוא טוען אלא שהבעל נשבע שאינו חייב לו אלא מה שהודה לו לא היה נזק נשבע ונוטל אלא מה שהודה לו בעל הבית ולא היה נשבע שאינו חייב לו אלא מה שהודה לו אבל בקרקע שהנזק נשבע ונוטל כל מה שהוא טוען אף על פי שהבעל כופר בכול